

TARYBINIS Rokiškis

LKP(b) Rokiškio Apkomo ir Aps. Vykd. K-to Organas
Nr. 26 (786) | 1950 m. vasario 28 d. | Kaina 20 kp.

Lietuvių tautos kultūros šventė

TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo 1950 m. vasario 18 d. įsaką didelė grupė respublikos mokytojų už išarnautus metus ir nepriekaištingą darbą apdovanoti TSRS ordinais ir medaliais. Tai yra didelė ir džiugi lietuvių tautos kultūros šventė.

Sparčiai eidama didžiuoju klestinčiu Lenino-Stalino keliu, lietuvių tauta žengia į šviesią ir kultūringą ateitį. Tarybų valdžia užtikrina lietuvių tautos kultūros, mokslo ir meno sparų kilmą, suklestėjimą, platumą darbo inteligentijos kadrų augimą. Niekada lietuvių tautos istorijoje nebuvo matyta tokio aktyvumo švietimo darbe, kaip tarybinės santvarkos metais, kuomet į pradžines, septynmetes ir vidurines mokyklas suplaukė nematytai gausūs mokinių skaičiai. Tarybų Lietuvos tarybinė inteligentija yra glaudžiai susieta su darbo liaudimi, nukreipia visas savo jėgas ir žinias kilniam savo uždaviniui — tarnauti savo tautos, jos darbo liaudies reikalams, būti liepsninais socialistinės Tėvynės patriotais.

Istorija nežino kitos valstybinės santvarkos, kuri teiktų tiek daug pagarbos mokslui ir menai, kaip tarybinė santvarka. Šiandien mes turime Lietuvoje rekordinį teatrų, mokyklų, aukštųjų mokyklų skaičių, meno ansamblių, Mokslių akademiją ir kitas meno įstaigas. Tarybiniai mokytojai kasdien jaučia tėvišką šlovingosios bolsėvikių partijos, tarybinės vyriausybės rūpinimąsi jų reikalais ir, atsidėkodami už tai, paslaukojančiai ir sąžiningai dirba tarybinės liaudies gerovei, padeda išaugti naujai tarybinės inteligentijos kartai, kovoja prieš besilaikančius atgyvenusių pažinčių, kovoja dėl komunistinio pergalės.

Su dideliu džiaugsmu ir pakilimu mūsų apskrities mokytojai sutiko TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo 1950 m. vasario 18 d. įsaką. Mokytojai sutiko šį įsaką kaip naują ryškų įrodymą partijos ir vyriausybės tėviško rūpinimosi tarybinio mokytojų reikalais, lietuvių tautos kultūros tolesniu suklestėjimu.

Darbo Raudonosios Vėlavos ordinu yra apdovanota Rokiškio I-sios pradinės mokyklos mokytoja drg. Šlapelytė. Ši visų mylima ir gerbiama mokytoja yra taryboms švityrus liaudies masių tarpe. Savo nenulstama ir paslaukojančia jėga, savo sąžiningu ir nepriekaištingu darbu

ji ne tik daugiau kaip 25 metus skleidžia mokslo šviesą, bet ir pati, būdama glaudžiai susijusi su masėmis, kelia jų dvasinį lygį ir formuoja jų sąmonę. Sunkios buvo mokytojos Šlapelytės gyvenimo ir darbo sąlygos buržuazinės Lietuvos laikais, dar sunkesnėmis jos tapo vokiškųjų grobikų okupacijos metais — neužmirštamais gėdos ir inteligentijos ištekimo metais, kuomet buvo slopinama lietuviu inteligentų tautinė sąmonė, kuomet barbariškai buvo griauinama lietuvių tautos kultūra. Tiksliai tarybinė santvarka suteikė mokytojai Šlapelytei, kaip ir tūkstančiams Lietuvos mokytojų, galimybę skirti visas savo jėgas ir žinias darbo liaudžiai, lietuvių tautos kultūrai suklestėti. Mokytoja Šlapelytė — karšta socialistinės Tėvynės patriotė, visas savo jėgas skiria Tėvynei, padeda mokiniams ugdyti socialistinę pasaulėžiūrą.

TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo 1950 m. vasario 18 d. įsaką apskrities mokytojai sutiko su tvirtu pasiryžimu dar labiau pakelti priau-gandiosios kartos mokymo-auklėjimo darbo kokybę, tvirtai įskiepyti mokiniams mokslo žinias ir darbo įgūdžius, auklėti mokinius nuoširdaus tarybinio patriotizmo dvasia, ugdyti juose tarybinį tautų draugystės jausmą, gilią meilę savo socialistinei Tėvynei, nuolat rūpinis mokinių politiniu lavinimusi, padėti jiems ugdyti socialistinę pasaulėžiūrą. Apskrities mokytojai pasiryžę dar labiau praplėsti savo aktrai marksizmo-leninizmo mokslu, — pačiu pažangiausiu žmonių kūriniu, gilinti savo pedagogines žinias, nuolat kelti savo ideologinį ir politinį lygį.

Begalinį atsidavimą šlovingajai bolsėvikių partijai, savo karštą padėką partijai ir vyriausybei už nuolatinį tėvišką rūpinimąsi mokytojų reikalais mūsų apskrities mokytojai yra jau ne kartą įrodę savo paslaukojančiais darbais, vieningu balsavimu už stalininio komunistų ir nepartinų bloko kandidatus praėjusiuose rinkimuose į TSRS Aukščiausiąją Tarybą ir į LTSR Aukščiausiąją Tarybą. 1950 m. kovo 12 d. apskrities mokytojai drauge su visais darbo žmonėmis pareikš savo didelę politinę išmintį ir susipratimą ir, balsuodami už komunistų ir nepartinų bloko kandidatus, balsuosi už naujus laimėjimus kelyje į mūsų krašto ir visų jo darbo žmonių gerovės augimą, lietuvių tautos kultūros tolimesni suklestėjimą.

TSRS AUKŠČIAUSIOSIOS TARYBOS PREZIDIUME

TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas nutarė: išskirti iš TSRS Ginkluotųjų Pajėgų Ministerijos Karinės Jūrų pajėgas ir sudaryti bendrasąjunginę TSRS Karinę-Jūrų Ministeriją.

Ryšium su Karinės-Jūrų Ministerijos sudarymu Ginkluotųjų Pajėgų Ministeriją pavadinti TSRS Sąjungos Karinė Ministerija. Paskirti TSRS Karinių-Jūrų Ministrų admiraolą Ivaną Stepanovičių Jumaševą.

Rinkėjų susitikimas su kandidatais

Varniai

VARNIAI. (Telšių apskritis), (ELTA). Daugiau kaip 700 MTS darbininkų ir tarnautojų, valstiaus kolūkiečių, darbo valstiečių, inteligentijos atstovų susirinko vidurinės mokyklos salėje į susitikimą su kandidatais į TSRS Aukščiausiosios Tarybos deputatus drg. drg. J. Paleckiu ir D. Stanelienę.

Tribūnoje — 32-os rinkiminės apylinkės patikėtinis mokytojas Bagočius. Jis kalba apie tarybinės liaudies karštą meilę ir atsidavimą bolsėvikių partijai, draugui Stalinui, atvėrusiems Tarybų šalies darbo žmonėms teisingą kelią į laisvą ir laimingą gyvenimą.

— Mūsų, Telšių rinkiminėje apygardoje, — pareiškė drg. Bagočius, — kandidatu į deputatus užregistruotas Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo Pirmininkas drg. J. Paleckis. Mes visi gerai pažįstame drg. Paleckį, kuris nenulstamai kovoja už darbo žmonių laimę, už sėkmingą socializmo sukūrimą mūsų respublikoje. Du kartus Lietuvos liaudis pasiuntė savo ištikimą stūną į Aukščiausiąją šalies valdžios organą. Aš raginu visus mūsų rinkimines apygardas rinkėjus ir trečią kartą atiduoti savo balsus už drg. Paleckį.

Pradinės mokyklos mokytoja Genė Vaišvilaitė savo kalboje pareiškė:

— Mūsų rinkiminėje apygardoje kandidatu į Tautybių Tarybos deputatus užregistruota Danutė Stanelienė. Ištikima Lietuvos liaudies dukra, ji su ginklu rankose gynė savo Tėvynę kovoje prieš fašistinius okupantus, pasižymėjo drąsa ir narsumu, už tai apdovanota trimis koviniams „Slovės“ ordinais. Po karo, baigusi mokslą respublikos partinėje mokykloje, drg. Stanelienė aktyviai dalyvauja stiprinant socialistinę santvarką respublikoje, auklėjant darbo žmonių mases atsidavimo Lenino-Stalino partijai dvasia.

Su dideliu pasididžiavimu kalba apie savo kolektivo pirmuosius laimėjimus „Rytų aušros“ kolūkio gyvulininkystės fermos vedėjas drg. Sabalinskas.

— Kolūkis išvadavo mus, darbo valstiečius, iš amžino skurdo. Nuo pirmųjų darbo kolūkyje dienų mes pajutome kolektyvaus darbo džiaugsmą. Pasiturimas, laimingas gyvenimas atėjo į mūsų namus. Per trumpą laiką mes sukūrėme 4 gyvulininkystės fermas. Visa tai davė mums Tarybų valdžią, mūsų brangioji vyriausybė. Drg. Paleckio vardas gerai žinomas kiekvienam mūsų respublikos darbo žmogui. Mes visi su džiaugsmu balsuosime už savo žemietį.

Varnių MTS traktorininkas drg. Galkontas pasakoja apie didelį politinį ir gamybinį pakilimą, apėmusį visą MTS kolektyvą besirengiant rinkimams į TSRS Aukščiausiąją Tarybą.

Rinkėjų šilaiti sutika kandidatas į deputatus drg. D. Stanelienė šilaiti padėjo rinkėjams už jai suteiktą pasitikėjimą ir užtikrino juos, jog atiduosi visas jėgas, kad šį aukštą pasitikėjimą pataisintų.

Susirinkimo dalyviai plojimais sutiko kandidatą į deputatus drg. J. Paleckio kalbą. Jis papasakojo apie nuolatinę pagalbą, Sąjunginės vyriausybės teikiamą lietuvių tautai, apie sėkmingą socialistinę statybą respublikoje, apie laimėjimus Lietuvos valstiečių, stojusių į teisingą kolūkių kelią — laimingo, pasiturimo ir kultūringo gyvenimo kelią.

Drg. J. Paleckis karštai dėkojo rinkėjams už jam suteiktą pasitikėjimą ir užtikrino juos, kad jis sąžiningai tarnaus liaudžiai, Lenino-Stalino partijai.

Kandidatų į deputatus drg. Paleckio ir drg. Stanelienės susitikimas su rinkėjais įvyko taip pat Luokėje ir Janapolyje.

Rokiškis

Vakar Rokiškio miesto kino teatro salė užpildė gausūs Rokiškio miesto ir valstiaus rinkėjų skaičius. Čia įvyko susirinkimas, skirtas išstatyti kandidatų į TSRS Aukščiausiosios Tarybos deputatus susitikimui su savo rinkėjais. Į susirinkimą atvyko daugiau kaip 500 kolūkiečių, tarybinų ūkių ir MTS darbuotojų, įmonių darbininkų ir įstaigų tarnautojų.

Susirinkimą atidarė apskrities vykdomojo komiteto pirmininkas drg. Vosylius.

Tribūnoje — Rokiškio vidurinės mokyklos mokytoja komjaunuoletė drg. Tamoševičiūtė.

Ji kalba apie tai, kad komunistų partijai išmintingai vadovaujant, mūsų respublikoje vyksta milžiniški pasiekimai — auga pramonė ir kultūra; klesti mokslas.

— Aš su didžiausiu džiaugsmu kovo 12 dieną, — sako drg. Tamoševičiūtė, — balsuosiu už mūsų išstatytus kandidatus drg. drg. Preikšą ir Macijauską. Aš žinau, kad tai yra žmonės, kurie trokšta liaudžiai šviesaus ir laimingo gyvenimo, jie aukoja visas savo jėgas tam, kad mūsų, darbo žmonių, gyvenimas dar labiau suklestėtų, kad mūsų ateitis būtų šviesi.

Gyventi ir dirbti Tarybų šalyje — didelė laimė. Mes, stalininės epochos jaunimas, visomis savo jaunatviškomis jėgomis prisidėsime prie savo Tėvynės galios stiprinimo, prie jos tolesnio klestėjimo. Aš suprantu, kad visa, kas mūsų gyvenime yra džiaugsmingo, turtingo ir gražaus, davė tarybinę valdžią. Man džiugu, kad dirbdama pedagoginį darbą, nors dalimi galu prisidėti prie bendrojo mūsų jaunosios kartos auklėjimo, prie to, kad gyvenimas taptų dar gražesnis, dar turtingesnis.

Aš kviečiu visus susirinkusius rinkimų dieną balsuoti už geriausius lietuvių tautos sūnus — komunistų ir nepartinų bloko kandidatus drg. drg. Preikšą Kazį ir Macijauską Joną.

Rokiškio valstiaus „Valstiečio“ kolūkio pirmininkas drg. Kurkietis, kalbėdamas apie kandidatą į deputatus drg. Preikšą, pareiškė:

— Mums, darbo valstiečiams, gerai žinomas ištikimas lietuvių tautos sūnus, nenulstamas kovotojas dėl lietuvių tautos išsivadavimo iš smetoninio jungo, — Kazys Preikšas. Dabar jis dirba atsakingą tarybinį darbą ir aukoja visas savo jėgas, savo energiją ir žinias greitesniam komunizmo pastatymui mūsų šalyje.

Kolūkiečių vardu kviečiu visus, kaip vieną, kovo 12-ją atiduoti savo balsus už mūsų kandidatą į deputatus drg. Preikšą Kazį.

„Balandžio“ kolūkio valstietė drg. Seibutyte, Lenino vardo kolūkio pirmininkas drg. Vasiljevas, moksleivis drg. Baltrūnas ir kiti savo kalbose kvietė susirinkimo dalyvių rinkimų dieną atiduoti savo balsus už išstatytus kandidatą į Sąjungos Tarybos deputatus drg. Macijauską ir kandidatą į Tautybių Tarybos deputatus drg. Preikšą.

Karštai susirinkimo dalyvių sutinkama kandidato į Tautybių Tarybos deputatus drg. Preikšo Kazio kalbą. Jis dėkoja susirinkusiems rinkėjams už aukštą pasitikėjimą juo. Drg. Preikšas pažymi, kad TSRS Aukščiausiosios Tarybos deputato pareigas yra atsakingos ir jis pasistengs pilnai pateisinti rinkėjų pasitikėjimą, dės visas savo jėgas, kad dar labiau sustiprėtų mūsų socialistinės Tėvynės galia, kad dar labiau suklestėtų darbo žmonių gyvenimas.

RINKIMINIS KALENDORIUS

NEATIDĖLIOTINI AGITATORIŲ UŽDAVINIAI

Iki rinkimų į TSRS Aukščiausiąją Tarybą ilko tik 12 dienų. Agitatoriai šiuo metu privalo ypatingai daug dėmesio skirti sudarytųjų rinkėjų sąrašų patikrinimui. Kiekvieno agitatoriaus šventą pareigą pakartotinai patikrinti, kad sąrašuose būtų įrašyti visi rinkėjai, kad nebūtų išskaityti rinkėjų pavardės, vardai, tėvo vardai. Svarbu patikrinti visų pirmą kartą balsuojančiųjų rinkėjų tikslią gimimo datą, kad nė vienas rinkėjas neliuktų netruktais į sąrašus. Agitatoriai, lankydami rinkėjų butus, turi nuolat sekti gyventojų pasitikėjimą, išaukti ir sąrašus.

naujai atvykustus ir padėti išvykantiems išsiminti „Balsavimo teisės pažymėjimus“. Būtinai užtikrinti, kad rinkėjų sąrašai būtų išskaitomi, tvarkingai ir švarūs.

Svarbus agitatorių uždavinys nuo dabar iki pat rinkimų dienos-kasdien skelbti arba kuriuo nors kitu būdu pranešinėti rinkėjams apie rinkimų dieną ir rinkimų vietą. Į šį darbą turi įsijungti visi agitatoriai ir apylinkių rinkiminio komiteto nariai. Reikia pasiekti, kad nebūtų nei vieno rinkėjo, kuris tiksliai nežinotų, kada ir kur įvyks rinkimai.

Lietuvos TSR mokyklų mokytojų apdovanojimas ordinais ir medaliais

TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo 1950 m. vasario 18 d. įsakymu didelę grupę respublikos mokytojų už ištarą darbą apdovanojami TSRS ordinais ir medaliais.

Lenino ordinu apdovanojami:

1. Bičkaitė Malvina, Antano s., — Kauno II-sios pradinės mokyklos mokytoja,
2. Varnas Mykolas, Antano s., — Utenos II-sios mergaičių gimnazijos mokytojas,
3. Vasilauskas Mečislavas, Simo s., — Šiaulių apskrities Stacionų progimnazijos direktorius,
4. Grigas Jonas, Vinco, s., — Kėdainių apskrities Kėdainių I-sios pradinės mokyklos mokytojas,
5. Gurdus Izaokas, Libo s., — Vilniaus miesto Liaudies švietimo skyriaus mokyklų inspektorius,
6. Dolič Nadiežda, Konstantino d., — Vilniaus II-sios progimnazijos mokytoja,
7. Kolokolceva Ana, Aleksandro d., — Tauragės progimnazijos mokytoja,
8. Lukinas Vladimiras, Petnautus metus ir nepriekaištingą darbą apdovanojami TSRS ordinais ir medaliais.
9. Renkvičius Albertas, Prano s., — pradinės mokyklos mokytojas, Kaišiadorių apskrityje,
10. Tamutis Kazys, Prano s., — Vilniaus VIII-sios pradinės mokyklos vedėjas,
11. Čižockis Antanas, Josifo s., — Vilniaus apskrities Druskininkų gimnazijos mokytojas,
12. Šulgas Pranas, Kristopo s., — Anykščių apskrities Anykščių gimnazijos mokytojas,
13. Jurkūnas Jonas, Jono s., — Ukmergės apskrities Vėprų progimnazijos direktorius.

Darbo Raudonosios Vėliavos ordinu apdovanojami 30 žmonių; „Garbės Ženklo“ ordinu — 32 žmonės; medaliu „Už šaunų darbą“ — 24 žmonės; medaliu „Už pastžymėjimą darbe“ — 27 žmonės. (ELTA).

KOMJAUNIMO GYVENIMAS

Komjaunuoliai rinkiminėje kampanijoje

Apskritys komjaunuoliai, vykdydami L.L.K.J.S. aps. k-to V plenumo nutarimą „Dėl komjaunimo organizacijų dalyvavimo rinkiminėje kampanijoje“, aktyviai įsijungė į agitacinio masinio darbo pravedimą rinkėjų tarpe.

Darbo žmonės savo susirinkimuose 74 komjaunuolius išrinko į apygardų ir apylinkių rinkimines komisijas, 17 aktyviausių komjaunuolių išrinkti patikėtiniais asmenimis.

Apskritys komjaunuoliai savo įėjomis įrengė 15 papildomų agitpunktų, padėjo sutvarkyti esamus agitpunktus. Agitpunktų vedėjais dirba daugiau kaip 30 komjaunuolių; virš 500 komjaunuolių yra agitatoriai. Iš pavyzdgingiausių komjaunimo įėjomis įrengtų agitpunktų yra Rokiškio MTS, „Didvyrio“, LKP(b) VI suvažiavimo vardo, „Lenino keliu“, „Raudonosios žvaigždės“ ir kitų kolūkių agitpunktai. Iš aktyviausių agitatorių tarpo išsiskiria tokie agitatoriai — komjaunuoliai, kaip drg. Grigalavičius, Lapinskas, Bimba, Kavaliauskaitė, Sunklodaitė, Bliūdžius, Šešelgytė, Trastašenkovaitė ir daugelis kitų, kurie nuolat praveda rinkėjams paskaitas ir pasikalbėjimus, supažindina su kandidatų į TSRS Aukščiausiosios Tarybos deputatus biografiniais ir rinkiminiais nuostatais.

Komjaunimo organizacijos, siekdamos kuo plačiau supažindinti jaunuosius rinkėjus su rinkiminiais klausimais, suorganizavo 123 ratelių rinkiminius nuostatus nagrinėti, kuriuose užsima apie 800 komjaunuolių ir 1.500 nesajungusių jaunuolių. 142 komjaunuoliai dalyvavo rinkėjų sąrašų sudaryme ir jų patikrinime. Suorganizuotos 56 komjaunimo agitacinės brigados, kurios padarė daugiau kaip 110 išvykų į kolūkius.

Rinkiminės kampanijos metu pagyvėjo ir meno saviveiklos ratelių veikla. Paskutiniuoju metu 42 meno saviveiklos rateliai suruošė kolūkiečiams virš 80 pasirodymų. Nublogai įsijungė į rinkiminės kampanijos sėkmingą pravedimą Rokiškio I-sios vidurinės mokyklos komjaunuoliai, organizuodami jauniems rinkėjams paskaitas ir pasikalbėjimus rinkiminiais klausimais. Nemažą dėmesį darbui su jauniems rinkėjams skiria Obelių, Juodupės, Panemunėlio ir kitų valsčių komjaunimo organizacijos, kurios rinkiminės kampanijos laikotarpiu dar glaudžiau sutvirtė jaunimą apie save, pažangiausių ir aktyviausių jaunuosius priima į savo gretas. Vien per vasario mėnesį į komjaunimo eiles pareiškė norą stoti daugiau kaip 100 apskritys pažangiausių jaunuolių. Šis faktas kalba apie tai, kad dar daugiau išaugo komjaunimo vaidmuo ir autoritetas jaunųjų rinkėjų tarpe.

Tačiau apart atsektų laimėjimų atskiros apskritys komjaunimo organizacijos dar neįsijungė reikiamai į pasruošimą rinkimams, stovi nuošalyje nuo agitacinio masinio darbo pravedimo rinkėjų tarpe. Komjaunimo Pandėlio ir Panemunio valsčių komitetai dar neįtraukė visų komjaunuolių į rinkiminės kampanijos darbą.

Laikas toms komjaunimo organizacijoms, kurios dar nėra nuveikusios organizacinio ir politinio aiškinamojo darbo, aktyviai įsijungti į sėkmingą rinkimų į TSRS Aukščiausiąją Tarybą pravedimą, užtikrinant visų balsavimo teisę turinčių jaunųjų rinkėjų dalyvavimą rinkimuose.

P. Valius

Kazys Preikšas

184 Rokiškio kaimiškosios rinkiminės apygardos kandidatas į TSRS Aukščiausiosios Tarybos Tautybių Tarybos deputatus

Kazys PREIKŠAS gimė 1903 m. Šiaulių apskrities žemės ūkio darbininko šeimoje. Iš jaunų dienų Kazys pažino rusiją darbininko daliai kapitalistinėje santvarkoje. Keturiolikametis Kazys stojo dirbti į fabriką „Provdanik“ Maskvoje.

1918 m. Preikšų šeima grįžo į gimtinę. Čia Kazys matė sunkų darbo žmonių gyvenimą, matė kaip darbininkai ir valstiečiai kovojo prieš išnaudotojus ir kaip buržuazija su vokiečių durtuvų pagalba užmaugė darbo žmonių tarybas Lietuvoje. Ir jis nepasiliko nuošalyje nuo tos kovos. Kazys Preikšas įstojo į Lietuvos komunistų partijos eiles ir nuo 1920 metų visas atsiduoda partijos reikalui, kovai dėl darbo žmonių laimės. Tvirtai įžengęs į kovos kelią, susijęs savo likimu su partijos likimu, Kazys Preikšas liko jai visados ištikimas, nepaslydamas jokių sunkumų ir bandymų revoliucionieriaus propagandininko kelyje.

Nuo to laiko Kazys Preikšas visados yra revoliucinės kovos sukuryje.

Polcija pradeda medžioti Preikšą. Areštas seka po arešto, bausmė po bausmės. Bet jis nenulstamai kovoja dėl darbo žmonių reikalo, šaukia juos į kovą prieš buržuazijos santvarką.

1924 metais Šiaulių apygardos teismas K. Preikšą už politinę veiklą nuteisė kalėti sunkių darbų kalėjime. Po metų seka naujas nuosprendis, šį kartą jau karinio teismo.

1926 metais K. Preikšas išėina iš kalėjimo ir tuojau paaimamas į buržuazinę Lietuvos kariuomenę. Tačiau ir karinėje tarp kareivių įsiai dirba revoliucinį darbą.

Nenuilstama kova prieš lietuvių liaudies priešus užgrūdina K. Preikšą, formuoja jo sąmonę, daro jį vienu tvirčiausių ir atsidavusių kovotojų Lietuvos komunistų tarpe.

Lietuvos kompartijos CK nurodymu Preikšas persikelia į Tarybų Sąjungą. Čia jam suteikiama galimybė mokyti ir jį godžiai imasi knygos. Jis moko komunistiniame universitete, o paskiau — tarptautiniuose lenininiuose kursuose.

1929 metais Kazys Preikšas įvedamas į Lietuvos Komunistų Partijos CK politbiuro narius. Vėl seka pagrindinio darbo metai Lietuvoje. 1931 metais jį suima smetoninis saugumas, o 1933 metais karinis teismas nuteisia 12 metų sunkių darbų kalėjimui. Tarybinė vyriausybė išvaduoja K. Preikšą iš fašistinių nagų, pasikeičiant politiniais kalėjimais.

Kada 1937 metais ties Ispanų liaudies laisvės pakibo fašizmo grėsmė, Kazys Preikšas vyksta į Ispaniją. Tarptautinės brigados gretose įsiai kovoja prieš fašistus dėl Madrido, dėl Barcelonos. Tikslai tada, kai Ispanų fašistai, hitlerinų banditų padėdami, pasmaugė respubliką, su paskutiniaisiais kovotojų būriais K. Preikšas pasitraukia į Prancūziją. Čia koncentracijos stovyklose jis patiria visą buržuazinės demokratijos reakcingumą, kol po eilės sunkumų jam pavyksta grįžti į Tarybų Sąjungą.

Pagaliau Lietuvos komunistų partijos vadovaujama ligametė lietuvių darbo liaudies kova baigiasi pergale. 1940 metais grįva visiškai susibankrutavęs smetoninis režimas. Lietuva tampa Tarybų Socialistine Respublika. Kazys Preikšas išrenkamas Lietuvos KP(b) CK sekretoriumi propagandos reikalams. Visas savo įėjus, visas savo žinias jis atiduoda lietuvių liaudies tarnybai, kovai prieš liaudžiai priešingą buržuazinę nacionalistų ideologiją ir veiklą, kovai dėl suklestėjimo lietuvių kultūros, tautinės savo forma ir socialistinės savo turinui.

Didžiojo Tėvynės karo dienomis K. Preikšas yra pirmosios kovotojų prieš vokiškąjį fašizmą eilėse. Jis — Lietuvos Tarybos Tautybių Tarybos deputatus.

Kada 1937 metais ties Ispanų liaudies laisvės pakibo fašizmo grėsmė, Kazys Preikšas vyksta į Ispaniją. Tarptautinės brigados gretose įsiai kovoja prieš fašistus dėl Madrido, dėl Barcelonos. Tikslai tada, kai Ispanų fašistai, hitlerinų banditų padėdami, pasmaugė respubliką, su paskutiniaisiais kovotojų būriais K. Preikšas pasitraukia į Prancūziją. Čia koncentracijos stovyklose jis patiria visą buržuazinės demokratijos reakcingumą, kol po eilės sunkumų jam pavyksta grįžti į Tarybų Sąjungą.

Pagaliau Lietuvos komunistų partijos vadovaujama ligametė lietuvių darbo liaudies kova baigiasi pergale. 1940 metais grįva visiškai susibankrutavęs smetoninis režimas. Lietuva tampa Tarybų Socialistine Respublika. Kazys Preikšas išrenkamas Lietuvos KP(b) CK sekretoriumi propagandos reikalams. Visas savo įėjus, visas savo žinias jis atiduoda lietuvių liaudies tarnybai, kovai prieš liaudžiai priešingą buržuazinę nacionalistų ideologiją ir veiklą, kovai dėl suklestėjimo lietuvių kultūros, tautinės savo forma ir socialistinės savo turinui.

Didžiojo Tėvynės karo dienomis K. Preikšas yra pirmosios kovotojų prieš vokiškąjį fašizmą eilėse. Jis — Lietuvos Tarybos Tautybių Tarybos deputatus.

Tarybinės Armijos lietuviškojo jungtinio kovotojų ir karininkų tarpe. Jis daug jėgų auksa politiniam darbiui okupuotosios Lietuvos gyventojų tarpe, teikia pagalbą partizanams.

Nuo 1948 metų pabaigos drg. Kazys Preikšas dirba Lietuvos TSR Ministrų Tarybos Pirmininko Pavaduotoju.

Drg. Preikšas Kazys yra Lietuvos KP(b) CK ir CK Biuro narys.

Už nuopelnus tarybinei Tėvynės TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas drg. Kazį Preikšą apdovanojo Lenino, Raudonosios Darbo Vėliavos ir Tėvynės Karo II laipsnio ordinais bei medaliais: „Už pergale prieš Vokietiją Didžiąjame Tėvynės kare 1941—1945 m.“ ir „Už šaunų darbą Didžiąjame Tėvynės kare 1941—1945 m.“.

Telšių apskritys darbo žmonės 1941 m. ir 1946 m. išrinko drg. Preikšą deputatu į TSRS Aukščiausiąją Tarybą.

1947 metais drg. K. Preikšas išrinktas Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos deputatu Panevėžio miesto rinkiminėje apygardoje.

Šiuo metu 184 Rokiškio rinkiminės apygardos darbu žmonės K. Preikšas yra pirmosios kovotojų prieš vokiškąjį fašizmą eilėse. Jis — Lietuvos Tarybos Tautybių Tarybos deputatus.

GAISRAS PRINSTONO ATOMINĖJE LABORATORIJOJE

LONDONAS, vasario mėn. 25 d. (TASS). Reuterio agentūros korespondento pranešimu iš Prinstono (Njudžersi valstija), šiandien Prinstone gaisro išdavoje buvo beveik visiškai sunaikinta fizinė laboratorija su

buvusiu joje galingu 18 milijonų dolerių vertės ciklotronu, kuris buvo panaudojamas atominėms bomboms gaminti. Gaisro priežastis nenustatyta.

(ELTA).

DĖL ANGLŲ IR AMERIKIEČIŲ NESUTARIMŲ NAFTOS KLAUSIMU

LONDONAS, II. 22 d. (TASS). Reuterio agentūros Vašingtono korespondentas praneša:

Kaip sužinota iš oficialių asmenų Vašingtone, derybos tarp Anglijos vyriausybės atstovų ir amerikiečių naftos kompanijų, Anglijai pareitą savaitę įvedus apribojimus importuojamai naftai, kuri apmokama doleriais, atsidūrė aklaivietėje.

Derybų eigoje amerikiečių naftos kompanijų atstovai nurodė, jog jie ir ateiityje stos prieš anglų apribojimus, remdamiesi tuo, kad pastarieji yra amerikiečių naftos kompanijų diskriminacija ir siekia veikiau sudaryti palankią padėtį anglų naftos firmoms, negu sutaupyti dolerius.

(ELTA).

AMERIKIEČIŲ PAPROČIAI

BONA, II. 22 d. (TASS). DPA agentūros pranešimu, amerikietis karys Džozefas Beili stojo į amerikiečių karinį teltimą Veiclar. Jis kaltinamas vokiečio studento Eberhardo Greifenhageno nužudymu.

Amerikietis karys vasario 6 d. prikibo gatvėje prie praeinančios Leni Antoneti ir per-

sektijo ją iki Marburgo universiteto pastato. Antoneti pašaukė pagalbon studentą Greifenhageną. Tarp amerikiečių ir studento kilo peštynės. Vėliau Greifenhagenas rado begulintį prie privažiavimo gatvėje. Jam buvo padarytos trys gilos žaizdos į pilvą ir į ranką. Jis mirė gyvenant jį į kliniką. (ELTA).

NAUJI BANDITIŠKI GOMINDANINĖS AVIACIJOS UŽPUOLIMAI

ŠANCHAJUS, II. 23 d. žmonių ir 41 žmogus sužeistas. (TASS). Sinchua agentūros pranešimu, vasario 19 ir 20 d. buvo užmušti 5 žmonės ir sugomindaniniai amerikoniškos gamybos lėktuvai atliko piratinius antilėktis prieš Nankiną. Vasario 19 d. antilėktio metu buvo sugriauta 20 namų, užmušta 14

Vasario 20 d. užpuolimo metu žaista 10 žmonių. Šiandien rytą gomindaniniai bombonešiai vėl užpuolė Šanchajų ir numetė bombą. (ELTA).

TRUMPI PRANEŠIMAI

— Žemutinėje Saksonijoje (anglų okupacinė zona) 1949 metais nužudė 1.430 žmonių. Tai 300 žmonių daugiau, negu

1948 metais. Nusižudoma dažniausia dėl sunkios ekonominės padėties.

Kaune apskrities Stalino vardo Žemės ūkio artilerijos suorganizuotas muzikos ratelis, kuriame dainuoja 20 jaunujų koliaukiečių. Jie mokosi gaidų ir tubulinių grotelių, akordeono ir stygų instrumentais. Ratelio nariai jau atliko 8 koncertus rinkėjams - koliaukėjams. Nuotraukoje: muzikos ratelio nariai Vale Gusanaitė ir Marytė Grochovaitė mokosi naujų dainų. M. Ogajaus nuotrauka. ELTA.

AGITACINIO DARBO KRONIKA

Š. m. vasario 26 d. Rokiškio vidurinės mokyklos salėje įvyko rinkiminis susirinkimas, į kurį atstovė miesto dirbantieji ir moksleiviai - rinkėjai. Susirinkimo dalyviai išklauė mokyto. Bagelytės pasakaitą „Stalino Konstitucija - demokratiškiausia pasaulyje“. Po to vidurinės mokyklos moksleiviai atliko turtingą meninę dalį. E. Varškievičius

Kamajų miestelyje įvyko kamajų rinkiminis apylinkės moterų rinkiminis pasitarimas. Pranešimą „Moterų uždavimai rinkiminėje kampanijoje“ padarė moterų organizatorė drg. Kemeklienė. Pasakaitą „Ką davė Tarybų valdžia moterims“ laikė drg. Galinienė. Po to įvyko „Atletis“ kolosio meno savitvoklos pasirodymas. V. Kazlauskas

Agromomo patarimai

Pagreitintas pašarų silosavimas

Rauginimui įrengiamas duobės. Joms vieta parenkama arti tvarto, kur podirvio vanduo 2 m nuo žemės paviršiaus ir apsaugota nuo vandens pritekėjimo iš viršaus. Duobės kasama 1,5 m gilumo, šonai išmušami lentomis, vidus pertveriamas lentomis į 4 skyrius taip, kad kiekvieno skyriaus plotumas būtų nemažiau 1,5 m, o ilgumas pagal tai, kiek numatoma sutalpinti pašaro. Juo duobės skyriai didesni, tuo juose pašaras greičiau ir geriau įkasta ir išrūgsta. Kiekvienam skyriui padaromas įsleidžiantis į vidų, glaudžiai prienantis prie skyriaus sienų medinis dangtis. Viename kubiniame metre duobės telpia 1-1,5 cnt. sausų šiaudų kapojų ar pelų, o išrūgsta gaunama 1,3-2 cnt. pašaro.

Kraštei užtepami riebiu šilumos palaikymui ant užberama smulkių šiaudų. Sekančią dieną tokie būdu užpildomas antras skyrius, vėliau iš eilės ir t. t.

Pašaras rūgsta 3-4 Temperatūra gali 60° - 65° C. Ketvirtą nuo užraugimo atidedama pirmas duobės skyrius įsosas šeriamas gyvulliams ir iš praimto skyriaus sušerti per 1 dieną, atiduoti per 2 kartus. Atlikęs per pirmo ėmimo suspaudimą iki antro ėmimo. Po to pašaro išėmimo išvalomi čiai ir duobė paliekama naktį išsivėdinimui. Sekančią dieną iš ryto senos išteriebibus molio skiediniu ir gliama nauja pašaro porcija pačiu imamas jau antrame rytuje išrūgęs pašaras. Iš dieną imamas pašaras iš skyriaus ir užrauginama antrą vėliau iš 4-to skyriaus rauginama trečiame, paskui iš 1-mo skyriaus ir užrauginama ketvirtame ir t. t. Taip keičiamas skyrius praimamas ir užraugiamas. Kad duobėje įsimestų pelėsiai, laikas laiko prieš šiaudų sudėjimą nas reikia ištepti tirštu skiediniu.

Užraugimui kiekvienam 16 kg (1 pūdai) šiaudų kapojų imama po 10 litrų (1 kibiras) tvarto temperatūros vandens, kuriame ištirpinama 200 gr (stiklinė) druskos.

Pašaras atiduodamas tuo išėjus, šiltas. Palaipsniui pratinus, taip išraugintų šiaudų galvijams, arklams ir galima duoti šonai. Jei als raugintas šiaudus kurį laiką galima pakeisti kitu pašaru. Taip paruoštais šiaudais galima šerti ne tik žiemą, bet vasarą, kai gyvuliai nebeėsti peraugusios žolės. Pašarų kurį laiką raugintais šiaudais atsiranda gyvulliams geras apetitas.

A. TUMINAS, Saly Ž. ū. mokytojas dėstytojas

— Aš talpogi išvengiau buočių botago tik dėka Tarybų valdžios, ir dabar galiu mokyti ne tik stailaus amato, bet ir laikyti vidurinę mokyklą.

— Visi mes iš tokių, kuriems anais laikais nebūtų tekę praveriti vidurinės mokyklos durų, — įsiterpia į pašnekesį komjaunuolė Kastanauskaitė ir reikšmingai žiūri į savo mokslo drauges. „Visų mūsų vienoda istorija, tai kam apie tai ir šnekėti“ — tarytum matosi jos žvilgsnyje.

Mokyklos direktorius Januilionis, kuris atidžiai klausėsi jaunuolių pašnekesio ir kuris juos visus gerai pažįsta ir myli, kaip tikrus savo vaikus, negali ilgiau išverti, ir ima šnekėti. Iš pradžių jis kalba palyginimais, kuriuose išryškina nepaprastai augantį besimokančiųjų ir mokyklų skaičių, paskui jis mintimis nuklysta į praeitį ir kalba savo auklėtiniams apie tai, kaip buržuazinės Lietuvos valdžia visokiais būdais trukdė darbo žmonėms siekti mokslo.

— Buvo čia Rokiškyje, Kėstučio gatvėje, toks aplūžęs namas, — kalba senas mokytojas, ir jo veidas vis labiau niuankiasi. — Susirinkdavo čia pažangliausieji darbininkai mokyti rašto. Man, kaip mokytoju, teko ten lankytis ir mokyti juos matematikos. Ir kokių ten gabijų buvo žmonių! Bet neišai jiems

teko lankyti tuos kursus. Politijos viršininkui Gedravičiui nepatiko, kad darbininkai vakarais renkasi. Jis čia pradėjo siuntinėti žvalgybininkus, kurie sekė kiekvieną kursų lankytojų judesį. Galų gale net pastatė ginkluotą sargybinį. „Prieš valdžią tariates, driskiai?“ — grūmodavo jis darbininkams. Bijodami areštų, kurie tais laikais buvo dažnas reiškinys, darbininkai liovėsi lančę kursus.

Direktorius valandėlę tyli. Jo šviesus žvilgsnis įsminga į kabančių sienoje draugo Stalino atvaizdą. Tyli ir auklėtiniai. Jie jaučia, kad direktorius dar kažką pasakys. Ir tikrai, jis, nenutraukdamas susimąsciusio žvilgsnio, prabyla:

— Koks gi genijus ir koks kartu paprastas šitas žmogus — didvyris!

Sužūra ir jaunuoliai, tarytum pirmą kartą matyję tą brangų portretą, kurį jie patys savo rankomis papuošė. Direktorius juos staiga nusteina:

— Aš mačiau draugą Stalina, taip kaip dabar jis matau, mano vaikai...

...Tai buvo rūšciaisiais plieninio karo metais, kai kontrevoliucijos jėgos kilo prieš jauną Tarybų valdžią. Draugas Stalinas tuo laiku buvo Petrograde. Aš, kaip Lietuvii karo pabėgėlių vaikų prieglaudos

mokytojas, kartu su pedagogu Geniušiu ir Ruzgum, dalyvaujant V. Mickevičiui-Kapkaui, buvau atsilankęs į draugo Stalino darbo kabinetą. Ir tik jis prakalbo į mus, aš tūčiau nustebinatas tokiu jo prastumu, drabužių kuklumu. Tačiau visa jo išvaizda sakė, kad tai nepaprastas žmogus, kad tai didelis vadas.

Nuo to laiko praėjo dešimt metų. Bet kas suskaičiuos, kiek draugas Stalinas gero padarė žmoniui, mums — Lietuviam? Jei ne jis, jei ne jo genialūs karinys — Stalino Konstitucija, tai gal ir man netektų jūsų, vaikų šiandien mokyti. Tarnautumėte kur nors pas buozes, o mokytojos suoluose sėdėtų išlepusio rizingas turtingųjų jaunimas.

Beveik kartu su paskutiniu direktoriaus žodžiais iš kažkurio kambario vos girdimai atskambėjo dainos garsai:

— ...ponų, buočių nebebus. — Tai mokytojo komjaunuolio Zalenkausko vadovaujamas choras repetuoja tarybinių kompozitorių dainas.

Direktorius įsiklausio, o jaunimas, nors ir visada gerbes savo auklėtoją, žiūri šį kartą į kiekį patį ypatingai, su dar didesne pagarba.

Atsakingasis redaktorius A. Fainblumas

P. AIDAGIRIS

VAKARAS AGITPUNKTE

(Jaunųjų rinkėjų susirinkimas agitpункte)

ROKIŠKIO rinkiminės apylinkės Nr. 22 agitpункte visuomet esti įdomūs vakarai. Čia ateina pasiskaityti spaudos ir pasiklausyti turiningo mokytojų Pladžio ir Dageytės pasakaitų ne tik miesto darbininkai, bet ir artimesnių kolūkių valstiečiai. Šeštadienių vakarais žmonės net nebesutelpa. Tada jie persikelia į didžiulę vidurinės mokyklos salę. Čia seni darbininkai ir valstiečiai žiūri, kaip jų vaikai rodo savo sugebėjimus scenoje. Ir kiek pasigrozėtinio džiaugsmo sukelti jaunieji, išpildydami tautinius šokius, dainuodami laudies ir naujausias tarybines dainas! Pradžilę seneliai audringai ploja pradedančiam poetui Deksnui, skaičiusiam savo eilėraščių apie dabartinį Lietuviską kalma — derlingus beėzius kolūkių laukus ir laimingus kolūkiečius artojus. Matydamas savo vaikų linksmą jaunysę, ne vienas iš senųjų susimąsto ir sunkiai atsidūsta. „O aš augau — ašaros plūdo, — išsprūsta nejuokiam iš širdies gilumos. — Būdamas tokių metų, sekiojau paskui buočių galvijus ir nieko geresnio negirdėjau, kaip barnius ir

kelksmus. Liūdna ir skurdū buvo vaikystė“.

Šiokiadienių vakarais į agitpункtą renkasi daugiausia vidurinės mokyklos mokiniai, ypač tie, kuriems suteikta garbinga pilietinė teisė dalyvauti šalies valdyme — rinkti laudies atstovus į Aukščiausiąją Tarybą. Čia vyksta ne tik rinkiminės literatūros skaitymas, bet ir gyvenimiški politiniai pašnekesiai, kuriuose dalyvauja ir mokytojai.

— Argi galėjo kuris nors iš mūsų buržuazinės Lietuvos laikais svajoti apie tokį džiaugsmą? — viena tokį vakarą kalba draugams „Didvyrio“ kolūkio valstiečio sūnus Puknys Jonas, XI klasės mokyns. — Argi aš dabar mokyčiaus čia? Ne! Nedarau, krizės ir sunkių mokesčių slėgiamas mano tėvelis tada ne nesvajotoj mane leisti į mokslo. Diena iš dienos vis laukėme varžytinių. Mūsų nederlingos, balotos žemės kąsnelio seniai jau tykojo aplinkiniai buozės. Kaip siaubas grasino sunki bežemių valstiečių dalia. Augalotas, raudonskrustis valkinas, Suaugusių vidurinės mokyklos auklėtinis Varnas Bronius irgi pritaria: